

**Controleprotocol
gemeente Waterland 2018**

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	4
ALGEMENE UITGANGSPUNTEN	6
PROCES CONTROLEPROTOCOL	10
1 Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.....	11
2 Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing.....	11
3 Interne controle.....	11
4 Communicatie en periodiek overleg.....	11
5 Rapportering accountant.....	12
BIJLAGEN	13
1. Inventarisatie W&R rechtmatigheidscontrole (normenkader).....	15
2. Instrumenten ter voorkoming misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden.....	20
3. Communicatie en periodiek overleg.....	23
4. Controle werkzaamheden interne controle functionaris.....	25
5. Rapportage.....	28

INLEIDING

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapporteringstoleranties voor de jaarrekening van de gemeente Waterland. De raad kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover dit uitgaat boven de wettelijke minimumeisen.

Object van de controle zijn de jaarstukken en daarmee tevens het financiële beheer van het desbetreffende jaar zoals uitgeoefend door of namens het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Waterland

De gemeentewet (GW), artikel 213, schrijft voor dat de raad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening, het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant geeft de raad nadere aanwijzingen voor te hanteren goedkeuring- en rapporteringstoleranties. De accountant mag verwachten dat de gemeente inzichtelijk maakt welke wet- en regelgeving van toepassing is

De raad heeft op 20 november 2003, gelet op artikel 213 GW en het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten, de Controle verordening gemeente Waterland vastgesteld. Het bij de controle te hanteren normenkader is als bijlage bij het onderhavige controleprotocol toegevoegd en zal als zodanig worden vastgesteld. Met dit controleprotocol stelt de raad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn.

Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemming-) overleg plaats tussen de accountant, de accountantscommissie, het managementteam, de portefeuillehouder financiën, het financieel management, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad (bijlage 3).

ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

Zoals in artikel 213 GW is voorgeschreven is de accountantscontrole op de jaarrekening gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen;
- de inrichting van het financiële beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten, BAPG);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten), de Kadernota en adviezen van het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten alsmede de Richtlijnen voor de Accountantscontrole (NIVRA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt verstaan op grond van artikel 213, lid 3b Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten) dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen”.

PROCES CONTROLEPROTOCOL

1. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant hanteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten, balansmutaties en financiële beheershandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en deelwaarnemingen en extrapolaties.

De goedkeuringstolerantie is het maximale bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring. In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstoleranties opgenomen zoals deze door de gemeente Waterland worden gehanteerd.

Minimumeisen strekking controleverklaring				
Goedkeuringstolerantie:	Goedkeurende controleverklaring	Controleverklaring met beperking	Controleverklaring van oordeel onthouding	Afkeurende controleverklaring
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$>1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$>3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-
Benoeming fouten:		van materieel belang	van wezenlijk belang	

De goedkeuringstolerantie komt overeen met het wettelijk minimum en is overeenkomstig de eisen in het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten. Deze toleranties zijn afzonderlijk van toepassing op de aspecten getrouwheid en financiële rechtmatigheid. Van de accountant wordt naast deze kwantitatieve benadering bij de weging van fouten en onzekerheden ook een kwalitatieve beoordeling verwacht (professional judgement).

De raad kan de goedkeuringstolerantie lager vaststellen. Dat betreft dan een totale jaarrekening, of een deelverantwoording van een onderdeel, waarover een aparte accountscontrole wordt gevoerd. Het verlagen van de goedkeuringstolerantie zal als consequentie hebben dat de accountant sneller een niet goedkeurende verklaring zal afgeven en dat de hoeveelheid uit te voeren werkzaamheden zullen toenemen.

Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie(s) is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. De rapporteringstolerantie(s) zijn gelijk aan de genoemde goedkeuringstolerantie in bovenstaand schema

Voor de rapporteringstolerantie stelt de raad als maatstaf dat de accountant op het niveau van programma's in de begroting elke fout of onzekerheid $> 25\%$ van de goedkeuringstolerantie rapporteert. Indien in de opdracht verstrekking aan de accountant géén nadere rapporteringstolerantie(s) zijn voorgeschreven, zijn die tolerantie(s) gelijk aan de bedragen die voortvloeien uit de goedkeuringstolerantie.

2. Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing

De accountant maakt voor de controle op rechtmatigheid gebruik van het normen- en toetsingskader dat in dit controle protocol is opgenomen (bijlage 1). Het normen- en toetsingskader omvat de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de gemeente Waterland zelf en is limitatief gericht op:

- de naleving van wettelijke kaders, zoals die in het normen- en toetsingskader van de rechtmatigheidscontrole is opgenomen (bijlage 1). Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
- de naleving van de volgende kaders:
 - de begroting;
 - financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
 - de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;
 - onderzoeken doelmatigheid- en doeltreffendheid ex artikel 213a Gemeentewet.
- overige kaders zoals opgenomen in de kolom het normenkader voor de “rechtmatigheidscontrole” (bijlage 2 van dit protocol). Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door de raad of hogere overheden vastgestelde regels betreft. Met andere woorden: interne regels van college naar ambtelijke organisatie c.q. collegebesluiten vallen daar buiten. Uitzondering hierop vormen aanbesteding- en subsidieregels en mandaat- en delegatiebepalingen voor zover van belang voor de getrouwheidscontrole door de accountant. Voorts kunnen interne regels wel relevant zijn voor de nadere vaststelling van de invulling van “hogere” besluiten, maar deze regels zijn op zich geen object van onderzoek. Het is (over het algemeen) aan het college om een oordeel te vellen over de geconstateerde afwijkingen van lagere interne regels.

3. Interne controle

Bij de beoordeling van de jaarrekening maakt de accountant gebruik van de werkzaamheden die zijn uitgevoerd met betrekking tot de interne controle. Zie bijlage voor een overzicht van deze werkzaamheden.

4. Communicatie en periodiek overleg

In de verordening ex.artikel 213 Gemeentewet is in artikel 7 de volgende zinsnede opgenomen: “De accountant bespreekt voorafgaand aan de raadsbehandeling van de jaarstukken het verslag van de bevindingen met (een voor dit doel door de raad ingestelde vertegenwoordiging van) de raad”. In bijlage 3 is het communicatietraject nader uitgewerkt.

5. Rapportering door de accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

Managementletter (interim-controle)

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht (managementletter) aan het college van Burgemeester en Wethouders en in afschrift aan de raad.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college van Burgemeester en Wethouders. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.). Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in onderdeel 1 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening. Deze accountantsverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de jaarrekening kan vaststellen die door het college van Burgemeester en Wethouders is opgesteld.

In bijlage 5 worden de rapportagemomenten nader vastgelegd

BIJLAGEN

Bijlage 1: Inventarisatie wet- en regelgeving rechtmatigheidcontrole (normen- en toetsingskader)

In het navolgende overzicht is een inventarisatie gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole voor de gemeente Waterland relevante algemene wet- en regelgeving. Dit overzicht moet als volgt worden gelezen:

- in de eerste kolom wordt een algemene omschrijving gegeven die overeenkomt met de indeling van de programmabegroting;
- in de tweede kolom wordt één en ander nader uitgewerkt naar de specifieke activiteiten welke onder zo'n programma kunnen vallen;
- in de kolom wetgeving extern wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente. De randvoorwaarden waarbinnen uitgaven (lasten) mogen worden aangegaan worden onder meer ontleend aan de begroting en de beheers verordening;
- de meest gebruikelijke verordeningen en besluiten zijn in de laatste kolom opgenomen.

Op de volgende pagina is het normen- en toetsingskader van gemeente Waterland weergegeven:

Programma's/ producten	Programma onderdeel	taakveld	Wetgeving extern	Regelgeving intern gemeente Waterland
1. Ruimtelijk domein	1.01 Veiligheid	Openbare orde en veiligheid	Gemeentewet	Algemene Plaatselijke Verordening Waterland 2010
			Drank- en Horecawet	
			Winkeltijdenwet	Verordening winkeltijden gemeente Waterland 2005
			Flora- en faunawet, Burgerlijk Wetboek V, Gezondheids- en welzijnswet voor dieren	
	1.02 Economie en toerisme	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	Gemeentewet	Verordening markt- en standplaatsgelden 2018
				Weekmarktverordening Waterland
		Economische promotie algemeen	Algemene wet bestuursrecht	Algemene subsidieverordening Waterland 2017, uitvoeringsregeling subsidies Z&W 2014
	1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	Beheer overige gebouwen en gronden	Leegstandswet	Regionale Huisvestingsverordening Stadsregio Amsterdam
			Woningwet	
			Huurprijzenwet woonruimte	
			Huisvestingswet	
			Huurwet	
			Huursubsidiewet	
			Besluit woninggebonden subsidies	
			Wet bevordering eigen woningbezit	
		Ruimtelijke ordening	Wet ruimtelijke ordening	
			Besluit op ruimtelijke ordening	Nota grondbeleid
				Bouwverordening
				Welstandsnota Waterland 2013
		Wonen en bouwen	Wet stedelijke vernieuwing	Verordening op de heffing en invordering van leges 2018
				Beleidsplannen
			Provinciale beleidskaders Stedelijke vernieuwing	

Programma's/ producten	Programma onderdeel	taakveld	Wetgeving extern	Regelgeving intern gemeente Waterland
2. Openbaar domein	2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	Verkeer en vervoer	Besluit administratieve bepalingen wegverkeer	Verkeersverordening Waterland 1999, wegsleepverordening 2002, APV, Algemene verordening ondergrondse infrastructuur gemeente Waterland 2016, Schadevergoeding behorende bij de algemene verordening ondergrondse infrastructuur gemeente Waterland 2016
			Wegenverkeerswet	
			Reglement verkeersregels en verkeerstekens	
			Wet personenvervoer	
			Omgevingswet	
			Burgerlijk wetboek	
		Taxiwet		
		Parkeren	Gemeentewet	Verordening parkeerbelasting Waterland 2018, Parkeerverordening Waterland 2017
			Wet Mulder administratiefrechtelijke heffingen	
		Recreatieve havens/ Economische havens en	Binnenvaartpolitiereglement	Verordening haven-, kade- en liggelden 2018
			Wrakkenwet	
		Openbaar vervoer		
	Begraafplaatsen en crematoria	Gemeentewet	Verordening lijkbezorgingsrechten 2018	
		Wet op lijkbezorging	Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats	
	2.02 Sport, cultuur en recreatie	Sport	Algemene wet bestuursrecht	Algemene subsidieverordening Waterland 2017, uitvoeringsregeling subsidies Z&W 2014
				Nota sportaccommodaties en Nota sport en bewegen
		Cultuur, musea, media	Wet op het specifiek cultuurbeleid	Algemene subsidieverordening Waterland 2017, uitvoeringsregeling subsidies Z&W 2014
		Cultureel erfgoed	Monumentenwet	Erfgoedverordening gemeente Waterland 2010
		Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Boswet Kaderwet LNV-subsidies Omgevingswet Flora- en faunawet	Bomenverordening Waterland 2010
	2.03 Milieu	Rioiering	Wet milieubeheer	Verordening op de heffing en invordering rioolheffing 2018
				Verordening op de heffing en de invordering van een eenmalig rioolaansluitrecht
				Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater Gemeente Waterland 2013
		Afval	Wet milieubeheer	Verordening afvalstoffenheffing 2018
				Verordening op de heffing en invordering van reinigingsheffing 2018
				Subsidieverordening oud papier gemeente Waterland 2006-2007
		Milieubeheer	Wet belastingen op milieugrondslag Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijventerreinen Wet bodembescherming(wbb) Wet geluidhinder Wet milieubeheer Activiteitenbesluit Ongediertebestrijding	Subsidie duurzame energie gemeente Waterland 2011

Programma's/ producten	Programma onderdeel	taakveld	Wetgeving extern	Regelgeving intern gemeente Waterland
3. Sociaal domein	3.01 Onderwijs	Onderwijshuisvesting	Wet primair onderwijs	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Waterland 2016, Beleidsregels computerregeling voor schoolgande kinderen gemeente Waterland 2016
			Wet voortgezet onderwijs	Verordening financiële en materiele gelijkstelling onderwijs gemeente Waterland, Beleidsregels computerregeling voor schoolgande kinderen gemeente Waterland 2016
			Wet educatie- en beroepsonderwijs (SISA)	
		Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		Verordening leerlingenvervoer gemeente Waterland 2014
	3.02 Sociale voorzieningen	Sociale voorzieningen	Algemene wet bestuursrecht	Algemene subsidieverordening Waterland 2017, uitvoeringsregeling subsidies Z&W 2014
			Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Waterland 2015, Uitvoeringsregeling maatschappelijke ondersteuning gemeente Waterland 2015, beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Waterland 2015, Uitvoeringsregeling adviesraad Wmo en Jeugdwet gemeente Waterland 2015, Beleidsplan voor het sociaal domein, Privacy protocol Sociaal domein gemeente Waterland 2015
			Participatiewet IOAW en IOAZ	Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Waterland 2015, Handhavingverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Waterland 2015, Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Waterland 2015, Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Waterland 2015, Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeene Waterland 2015, Verordening individuele inkomensvoorslag Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Waterland 2015, Verordening individuele studietoelag Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Waterland 2015, Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Waterland 2015, Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet gemeente Waterland 2016, Beleidsregels krediet hypotheek gemeente Waterland, Beleidsregels terugvordering- en invordering Participatiewet, IOAW, IOAZ 2015, Beleidsregels verhaal Participatiewet gemeente Waterland 2015, Handboek Wet Werk en Bijstand (beleidsregels), Uitvoeringsregeling re-integratiesubsidies gemeente Waterland 2015, Privacy protocol Sociaal domein gemeente Waterland 2015, Beleidsregels maatschappelijke participatie volwassenen gemeente Waterland 2016, beleidsregels individuele inkomensvoorslag participatie gemeente Waterland 2015, Beleidsregels taaleis Participatiewet 2016, Beleidsplan Armoedebestrijding en schuldhulpverlening 2016-2020.
			Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)	Verordening wachtlijstbeheer Wsw Waterland 2008, Verordening cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening Waterland 2008, Verordening persoonsgebonden budget begeleid werken Wsw Waterland 2008
			Sociale en fiscale wetgeving	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Waterland 2010, uitvoeringsregeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Waterland 2015
			WGS Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Beleidsplan Armoedebestrijding en schuldhulpverlening 2016-2020.

Programma's/ producten	Programma onderdeel	taakveld	Wetgeving extern	Regelgeving intern gemeente Waterland
3. Sociaal domein	3.02 Sociale voorzieningen	Sociale voorzieningen		Verordening Zorg voor jeugd gemeente Waterland 2018, Uitvoeringsregeling Zorg voor Jeugd gemeente Waterland 2015, beleidsregels Zorg voor Jeugd gemeente Waterland 2015, Uitvoeringsregeling adviesraad Wmo en Jeugdwet gemeente Waterland 2015.
			Wet op de jeugdzorg	
			Wet Inburgering (SiSa), Vreemdelingenwet	Verordening wet inburgering gemeente Waterland
			Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen	Beleidsregels handhaving Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen Gemeente Waterland 2013, Uitvoeringsregeling subsidies kinderopvang in het kader van sociaal medische indicatie en voorschoolse educatie gemeente Waterland 2015, Uitvoeringsregeling subsidie peuteropvang Waterland 2018
	3.03 Volksgezondheid	Volksgezondheid	Wet Publieke Gezondheid (WPG)	Nota gezondheidsbeleid 2013-2017
4. Bestuur	4.01 Bestuur	Bestuur	Rechtspositie politieke ambtsdrager	Verordening rechtspositie wethouders, raadsleden en duoradsleden gemeente Waterland 2015
		Burgerzaken	Burgerlijk wetboek	Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Waterland, Verordening op de heffing en invordering van leges 2018, BRP auditprocedures
			Gemeentewet	
			Wet basisregistratie Personen (BRP)	
5. Algemene dekkingsmiddelen	5.01 Dividend	Treasury/ dividend	Wet financiering decentrale overheden	Treasury / financieringsstatuut
	5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	OZB	Wet waardering Onroerende Zaken	Verordening onroerendezaakbelastingen 2018
		Parkeerbelasting	Gemeentewet	Verordening parkeerbelasting Waterland 2018, Parkeerverordening Waterland 2017
			Wet Mulder administratiefrechtelijke heffingen	
		Belastingen overig	Gemeentewet	Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2018
				Verordening hondenbelasting 2018
				Verordening precariobelasting 2018
		Economische promotie forensenbelasting	Gemeentewet	Verordening forensenbelasting 2018
		Economische promotie toeristenbelasting	Gemeentewet	Verordening toeristenbelasting 2018, Verordening watertoeristenbelasting 2018
	5.04 financiering		Grondwet	Verordening ex art 212: Financiële verordening gemeente Waterland
			Burgerlijk Wetboek	Verordening ex art. 213: Controleverordening Gemeente Waterland
			Gemeentewet	Verordening ex art 213a: Verordening onderzoeken doelmatigheid- en doeltreffendheid van de gemeente Waterland.
			Besluit Begroting en Verantwoording	Organisatieverordening
			Algemene Wet Bestuursrecht	Mandaatregeling
			Wet MOT (Melding ongebruikelijke transacties)	Nota reserves en voorzieningen
			Financiële verhoudingswet	
			Besluit financiële verhoudingen	

Programma's/ producten	Programma onderdeel	taakveld	Wetgeving extern	Regelgeving intern gemeente Waterland
6. Overhead	0.4 Overhead	Inkopen en contractbeheer	EU-aanbestedingsrichtlijnen	Nota inkoopbeleid en -aanbestedingsbeleid, budgethoudersregeling
			Aanbestedingswet 2012	
			Gids proportionaliteit	
			Algemeen reglement voor werken 2012	
		Archiefbeheer	Archiefbesluit 2012 en Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)	Archiefverordening gemeente Waterland 2014
		Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	Ambtenarenwet	
			CAR/UWO (Collectieve arbeidsovereenkomst en uitwerkingsovereenkomst)	Lokale regeling op het gebied van arbeidsvoorwaarden
			Fiscale wetgeving	
			Wet normering topinkomens (WNT)	
			Sociale verzekeringswetten	
		Financieel middelenbeheer	Grondwet	Verordening ex art 212: Financiële verordening gemeente Waterland
			Burgerlijk Wetboek	Verordening ex art. 213: Controleverordening Gemeente Waterland
			Gemeentewet	Verordening ex art 213a: Verordening onderzoeken doelmatigheid- en doeltreffendheid van de gemeente Waterland.
			Besluit Begroting en Verantwoording	Organisatieverordening
			Wet gemeenschappelijke regelingen	Mandaatregeling
			Algemene Wet Bestuursrecht	Nota reserves en voorzieningen
			Wet MOT (Melding ongebruikelijke transacties)	
			Wet op het BTW-compensatiefonds	
			Financiële verhoudingswet	
			Besluit financiële verhoudingen	
7. Vennootschapsbelasting	7.01 Vennootschapsbelasting	Vennootschapsbelasting	Wet op de vennootschapsbelasting 1969	

Bijlage 2: Instrumenten ter voorkoming misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden

Voorwaarden opgenomen in verordeningen op het gebied van subsidiëring, sociale zaken, onderwijs en personeelszaken ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden

SUBSIDIERING

Subsidieverordening oud papier

- Gedateerde weegbrieven en kwijtscheldingsbewijzen.

Subsidieverordening gemeentelijke monumenten (opgenomen in de erfgoedverordening)

- Definitieve subsidievaststelling nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd, gereed gemeld en akkoord bevonden;
- Voorgeschreven aanvraagformulier met bijlagen (begroting, werkomschrijving, bouwtekeningen, naam en adres van uitvoerder.;
- Gereed melding onder overleg van afrekeningen en betaalbewijzen;
- Uitbetaling nadat de werkzaamheden zijn gecontroleerd en akkoord bevonden en de definitieve vaststelling van de subsidie heeft plaatsgevonden.

Algemene Subsidieverordening

- Aanvraag moet zijn voorzien van bijlagen (balans met toelichting, gelieerde rechtspersonen, voorgenomen en doorgevoerde wijzigingen van de statuten, bestuurssamenstelling, opgave van andere subsidiemogelijkheden die nog openstaan, oprichtingsakte, etc.;
- Termijnen voor aanvragen van de vaststelling (incl. financieel verslag en activiteitenverslag).

SOCIALE ZAKEN

Handhavingsverordening

- Het college stelt periodiek, minimaal eens per 4 jaar, een plan vast voor de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wet, waaronder de bestrijding van fraude en misbruik.
- Het college maakt gebruik van middelen die de wet biedt om misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet tegen te gaan.
- Het college vordert de kosten van de uitkering terug in gevallen van fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik.
- Het college kan aangifte doen bij het Openbaar Ministerie.
- Als belanghebbende zijn verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, verlaagt het college de uitkeringsnorm conform de afstemmingsverordening, legt hij een boete op bij het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht en vordert de onterechte verstrekte uitkering terug.

Het college maakt gebruik van de volgende overige instrumenten:

- o sociale recherche
- o verwerking misdrijven in het systeem (recidive)
- o maatregelgesprekken bij fraude
- o maatregelgesprekken bij niet verschijnen op afspraak of niet inleveren van PV
- o periodieke samenloop controle (Inlichtingenbureau)
- o pilot opsporen van fraude met big data (d.m.v. algoritme)

Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ

- Bij gedragingen waardoor verplichtingen niet of onvoldoende worden nagekomen, kan het college een besluit nemen tot het opleggen van een verlaging van de uitkeringsnorm. Deze categorieën van gedragingen, de hoogte en duur van de verlaging zijn beschreven in de verordening.

- Bij tekortschietend besef van verantwoordelijkheid, kan het college een besluit nemen tot opleggen van een verlaging van de uitkeringsnorm. Deze categorieën van gedragingen, de hoogte en duur van de verlaging zijn beschreven in de verordening.
- Bij zeer ernstige misdragingen wordt een verlaging opgelegd van de uitkeringsnorm.
- Het college heeft de bevoegdheid om de uitkering o.g.v. de IOAW of IOAZ tijdelijk of blijvend te weigeren, als de belanghebbende inkomen had kunnen verwerven.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Het college kan besluiten om bij een bestuurlijke boete wegens recidive gedurende een aantal maanden de boete met de beslagvrije voet te verrekenen.

Verordening individuele inkomenstoeslag

- Het verzoek wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.
- De hoogte van de toeslag wordt beschreven in de verordening.

Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ

- Het college kan een voorziening beëindigen om redenen die zijn beschreven in deze verordening.
- De soorten voorzieningen, doelgroep, duur en de maximale bedragen zijn beschreven in de verordening.
- Het college stelt nadere regels ten aanzien van doelgroep, duur van de subsidie, de hoogte en de verplichtingen van bepaalde voorzieningen.

Verordening individuele studietoelage Participatiewet, IOAW en IOAZ

- De hoogte, periode en betaling van de toeslag staat beschreven in de verordening.

Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Waterland 2015

- De doelgroep en de wijze van loonwaarde bepaling staat beschreven in de verordening.

ONDERWIJS

Verordening leerlingenvervoer

- Ouders zijn verplicht om wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de verstrekte bekostiging onverwijld door te geven;
- Bij beoordeling aanvraag wordt de beslissing c.q. het advies van de permanente commissie leerlingenzorg in acht genomen.

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

- Verplicht gesteld aanvraagformulier en bijlagen;
- Verplichte gegevensverstrekking door bevoegd gezag d.m.v. vastgesteld formulier;
- Bij de beslissing over de goedkeuring van een bouwplan stellen B&W eveneens vast of de feiten en omstandigheden ten tijde van de vaststelling van het programma, al dan niet ingrijpend zijn gewijzigd;
- Aanspraak op vergoeding van een voorziening vervalt, indien niet door de aanvrager voor 1 oktober van het jaar volgend op de vaststelling van het programma een bouwopdracht is verleend dan wel een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst is gesloten en een afschrift daarvan niet voor 15 oktober daaropvolgend aan B&W is gezonden.

PERSONEELSZAKEN

Aan uitbetaling van gelden of bij wijziging in bestaande financiële afspraken ligt een besluit ten grondslag. De vorm van dit besluit kan verschillen. Afhankelijk van de aard van het besluit betreft het een college besluit, een in mandaat genomen besluit of een declaratieformulier.

Bijlage 3: Communicatie en periodiek overleg

Onderstaand is de overlegstructuur in een communicatiematrix vastgelegd:

Overlegstructuur	Aantal per jaar	Toelichting
Accountantscommissie	Minimaal één	De accountantscommissie bespreekt met de accountant het concept van bevindingen van zowel de interimcontrole als de jaarrekeningcontrole. Eventuele tussentijdse belangrijke bijstellingen/ gebeurtenissen zullen tussentijds worden teruggekoppeld aan de accountantscommissie.
Financieel management	Minimaal drie	Gemeente secretaris, het afdelingshoofd financiën en de interne controle functionaris zijn voor de accountant belangrijke gespreks-partners binnen de gemeentelijke organisatie. Bijeenkomsten: pre-audit gesprek, de bespreking van de bevindingen van interim-controle (op basis van de concept managementletter) en de eindejaarscontrole (op basis van het concept rapport van bevindingen). Daarnaast kan naar behoefte worden gekozen voor tussentijdse voortgangsgesprekken.
Management Team	PM	Op verzoek zal de accountant nader overleg hebben met de directeur bedrijfsvoering en de afdelingshoofden als verantwoordelijken voor de relevante primaire processen. Op verzoek zal de accountant verschijnen in het MT.
Portefeuillehouder Financiën	Twee	Bespreking bevindingen interim-controle en eindejaarscontrole.
College van burgemeester en wethouders en gemeenteraad	PM	Op verzoek zal de accountant verschijnen in de vergaderingen van college en gemeenteraad. De accountantsverklaring en het verslag van bevindingen worden in het college besproken met mogelijkheid om te reageren vóór de behandeling in de gemeenteraad

Bijlage 4: Werkzaamheden interne controle

A. Boekhouding en Planning & Control

- Per kwartaal de banksaldi aansluiten met de proefsaldibalans
- Per kwartaal beoordelen of de administratie bijgewerkt is
- Per kwartaal de tussenrekeningen beoordelen
- Afloopcontrole op de overlopende activa en passiva
- Per kwartaal de openstaande postenlijst debiteuren en crediteuren aansluiten met de proefsaldibalans en oude posten op vervaldatum beoordelen
- Per kwartaal controleren op dubbele facturen
- Per kwartaal de openstaande creditfacturen beoordelen
- Steekproefsgewijs de intrekking van de oninbare reguliere en belasting debiteuren beoordelen
- Op afroep aanwezig zijn bij de offerte procedure
- B&W adviezen nagaan of gehandeld is volgens de inkoopprocedure
- Controle op betaalde aflossingen en rente langlopende leningen
- Per kwartaal de orderbevestiging checken met dagafschrift (treasury)
- Algemene uitkering controleren met beschikking ministerie BzK
- Te ontvangen dividenden controleren
- Jaarlijks actualiseren van overzicht budgetbeheerders- en budgethouders.

B. Belastingen

- Zichtbare controle tarieven belastingpakket (GISVG) met verordeningen
- Aansluiting belastingpakket (GIS4G) en Key2financiën
- Deelwaarneming/ steekproef op Belastingaanslagen die zijn verminderd
- Belastingaanslagen van de medewerkers die toegang hebben tot GISVG nagaan
- Controle op leegstand
- Controle op niet aangeslagen objecten

C. Personeel

Salarisadministratie

- Eenmaal per jaar opstellen van een bruto netto berekening en nagaan of belastingpercentages cf geldende wet- en regelgeving is
- Tweemaal per jaar van een maand alle mutaties controleren
- Tweemaal per jaar het bestaan van de uitbetaalde functionarissen vaststellen

Inhuurkrachten

- Het bestaan/juistheid van inhuurkrachten vaststellen d.m.v. een deelwaarneming

D. Parkeren

- Beoordelen maandrapportages parkeerautomaten Marken
- Zichtbare controle tarieven parkeermeters met verordening
- Per maand aansluiting rapportages parkeerautomaten met afdrachten Securcash, stichting mobiliteitsgelden en verantwoording in het financiële pakket.

E. Havengelden

Haven Monnickendam

- Vaststellen dat de juiste tarieven conform de verordening worden gehanteerd
- Periodiek controleren of de schepen in de haven(s) betaald hebben
- Periodiek de ontvangen havengelden toetsen aan voorgaande jaren
- Eenmaal per jaar de opbrengsten (verhuur water, woonboten en gelden douche- en toiletgebouw Monnickendam) toetsen

Haven Hemmeland

- Vaststellen dat de juiste tarieven conform de verordening worden gehanteerd
- Periodiek controleren of de schepen in de haven/ op de wal staan betaald hebben
- Steekproefsgewijs de uitgaven uit de kas beoordelen
- Periodiek de aanwezige geldmiddelen vaststellen.

F. Marktgelden

- Eenmaal per jaar de juistheid van de aanwezige kramen vaststellen
- Eenmaal per jaar de opbrengsten toetsen

G. Diverse leges

Omgevingsvergunningen

- Zichtbare controle tarieven Squit XO met verordeningen
- Aansluiting tussen SquitXo en Key2financiën (verstekte vergunningen gefactureerd)
- Steekproefsgewijs controleren of de leges juist zijn berekend
- Afloopcontrole omgevingsvergunningen vorig boekjaar

Standplaats- en ventvergunningen

- Controleren of standplaatsvergunningen in rekening zijn gebracht conform tarieven in de geldende verordening
- Controleren of precariorechten in rekening zijn gebracht conform tarieven in de geldende verordening
- Controleren of erfpachten in rekening zijn gebracht conform tarieven in de geldende verordening

Drank- en horecavergunning

- Controleren of alle verleende vergunningen in rekening zijn gebracht conform tarieven in de geldende verordening

Begraafrechten

- Steekproefsgewijs controleren van opdrachten teraardebestellingen en onderhoud grafrechten of deze in rekening zijn gebracht conform het tarief in de legesverordening

H. Zorg & welzijn (De processen voor de jeugdwet dienen nog verder te worden gedefinieerd/vormgegeven. De controles zullen gedurende het jaar 2018 hierop worden aangepast)

Participatiewet & IoaW & IoaZ

- Zichtbare aansluiting vaststellen tussen GWS en key2financiën (per maand)
- Vaststellen dat interne controle op WWB uitkeringen wordt toegepast (per kwartaal)
- Vaststellen dat interne controle op WWB-heffingskortingen wordt toegepast (per kwartaal)
- Vaststellen dat interne controle op WWB-per. verklaringen wordt toegepast (per kwartaal)
- Vaststellen dat interne controle op het werkdeel WWB uitkeringen wordt toegepast (per jaar)

WMO

- Zichtbare aansluiting vaststellen tussen GWS en key2financiën
- Vaststellen dat interne controle met KIC, op de uitkeringen wordt toegepast (per kwartaal)
- Controleren of eigen bijdrage en/of besparingsbedrag in rekening is gebracht

Kwijtscheldingen

- Steekproefsgewijs de juistheid van de kwijtscheldingen nagaan

Subsidies c.a.

- Deelwaarneming op de juistheid van de uitbetaalde subsidies
- Aansluiting toegekende en uitbetaalde subsidies maken tussen welzijnsjaarprogramma en key2financiën
- Afloopcontrole op de subsidies van het vorig jaar

Leerlingenvervoer c.a.

- Steekproefsgewijs de juistheid van de vervoerskosten vaststellen (eigen bijdrage e.d.)
- huuropbrengsten sporthallen en –complexen beoordelen

I. Publiekszaken

- Zichtbare controle tarieven key2betalen met verordening
- Per kwartaal aansluiting subadministratie key2burgerzaken met key2financiën
- Per kwartaal de goederenbeweging reisdocumenten, rijbewijzen en verklaring omtrent gedrag opstellen
- Periodiek de aanwezige geldmiddelen van de legeskas vaststellen
- Steekproefsgewijs de uitgaven uit de kas beoordelen
- Voorraad Geneeskundige verklaringen opnemen per einde boekjaar (31-12)

J. Werken / Leveringen

- Steekproefsgewijs controleren of het gefactureerde ook daadwerkelijk is geleverd

Bijlage 5: Rapportage

De volgende standaard rapportagevormen worden onderkend:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Managementletter dan wel verslag van bevindingen interim-controle, uit te brengen <u>uiterlijk</u> 1 december van het boekjaar	Na afronding van de interim-controle.	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), beheersing specifieke subsidiestromen evenals overige van belang zijnde onderwerpen. Voortgang groeiproces invoering rechtmatigheid.	College en in afschrift naar de Raad
Verslag van bevindingen jaarrekening (<u>gelijktijdig</u> met het aanbieden van de jaarrekening aan de raad)	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Het gaat hierbij om bevindingen: - fouten, onzekerheden m.b.t. de getrouwheid en rechtmatigheid (in relatie tot de controletoleranties) - of de inrichting van het financieel beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. - fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringstoleranties.	Raad en in afschrift naar het College
Accountantsverklaring (<u>gelijktijdig</u> met het aanbieden van de jaarrekening aan de raad)	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Het oordeel van de accountant over de mate waarin de gemeenterekening een getrouw beeld geeft i.o.m. verslaggevingsvoorschriften en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.	Raad

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.). Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in paragraaf 1 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

COLOFON

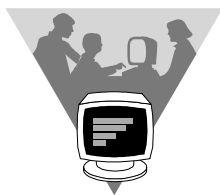
Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585
Telefax: 0299 - 658599

Samenstelling en lay-out:

Afdeling Financiën
Telefoon: 0299 - 658561
Telefax: 0299 - 658599

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met de afdeling Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met het afdelingshoofd van de betreffende vakafdeling of de gemeentelijke voorlichter.